

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Промислова статистика

Освітня програма Економіка

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Промислова статистика
Викладач (-і)	д.е.н., проф. Дмитришин Л.І.
Контактний телефон викладача	+38(097)3408514
E-mail викладача	lesia.dmytryshyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Впровадження міжнародних стандартів обліку і статистики пов'язане з переходом України до ринкових відносин, внесли корективи у статистичну практику, що, у свою чергу, вимагає змін структури та змісту викладання статистичних дисциплін. Промислова статистика повинна забезпечити комплексну характеристику стану та розвитку економіки держави. Розрахунок зведених статистичних показників та аналіз їх взаємозв'язків, як за економікою у цілому, так і за суб'єктами господарської діяльності в умовах ринкової реформи, не втратили своєї актуальності. Головною метою вивчення навчальної дисципліни є збір, систематизація та аналіз інформації, виявлення й оцінювання закономірностей формування, розвитку, взаємодії складових соціально-економічних явищ. Вона розглядає систему показників і методів вивчення економіки країни чи регіону як єдиного цілого або підприємства з урахуванням нових положень (стандартів) бухгалтерського обліку та звітності.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни допоможе майбутнім фахівцям набути знань про основні поняття і категорії промислової статистики та закономірності функціонування й розвитку економіки, проведення економіко-статистичних досліджень. Усі перераховані методи можуть бути засвоєні тільки за умови активного застосування статистичних пакетів прикладних програм.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета і цілі навчальної дисципліни: Вивчення промислової статистики повинно виходити з розуміння студентами суті та змісту статистичних показників, а також способів збору, опрацювання і аналізу інформації про соціальні та економічні явища.</p> <p>Мета викладання дисципліни – формування у студентів: знань статистичних методів дослідження економічних процесів; навичок практичного рішення статистичних задач з використанням сучасної комп'ютерної техніки і проблемно-орієнтованих пакетів прикладних програм.</p> <p>Основними цілями навчальної дисципліни є: обстеження виробництва на основі науково обґрунтованої системи показників; свочасне забезпечення зацікавлених сторін інформацією; вибір статистичних методів для аналізу економічних явищ і процесів, які б забезпечували достовірність його висновків; комп'ютеризація збору та опрацювання статистичної інформації про економічні явища та процеси.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Результати навчання:</p> <p>10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.</p> <p>13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p> <p>19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.</p> <p>23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне,</p>	

самокритичне мислення.

Компетентності:

ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
Практичні	36
Самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
6	051 Економіка	III	Цикл професійної підготовки Вибіркові дисципліни

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретико-методологічні основи промислової статистики 1.1. Предмет, метод та завдання статистики. Об'єктивна необхідність та основні напрямки реформування статистики. Методи, завдання статистики. Адаптація національної економічної статистики до міжнародних стандартів. 1.2. Система показників статистики Основні складові системи показників статистики. Методи дослідження статистичних показників. Схеми формування інформаційної бази для проведення соціально-економічних досліджень у сучасних умовах.	Лекція, практичне заняття	[1 – 3; 7; 8; 9].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Основні класифікації промислової статистики 2.1. Мета, завдання та склад Єдиної системи класифікації та кодування інформації. Мета та завдання побудови Єдиної системи класифікації та кодування інформації (ЄСКК). Склад ЄСКК. Порядок розробки та використання даних ЄСКК. 2.2. Статус, категорії та побудова класифікаторів; методи класифікації та кодування інформації. Класифікація – інструмент упорядкування, аналізу, зберігання та ефективного пошуку інформації. Основні економічні класифікації – статистичний стандарт.	Лекція, практичне заняття	[1 – 3; 7; 8; 9].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі	0,1	До наступного заняття за розкладом

<p>Рівні статистичних стандартів. Схема гармонізації статистичних класифікацій. Прості (фасетні) й ієрархічні класифікатори.</p> <p>2.3. Мета, завдання та порядок обліку господарських одиниць та їх діяльності у класифікаторах. Практичне застосування Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД). Галузева кваліфікація видів економічної діяльності. Класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (ТЗЕД). Класифікатор секторів економіки. Класифікатор організаційно-правових форм господарювання (ПФГ). Класифікатор форм власності (КФМ).</p>					
<p>Тема 3. Організація статистики підприємств в Україні</p> <p>3.1. Організація статистичного дослідження підприємств в умовах ринкової економіки. Економічна сутність підприємництва та завдання статистики. Генеральна сукупність об'єктів статичного спостереження. Структурне обстеження підприємств. Показники статистики підприємств, методологія їх розрахунку.</p> <p>3.2. Особливості дослідження малого підприємництва. Критерії віднесення господарських одиниць до суб'єктів малого підприємництва. Порядок їх статистичного спостереження.</p>	Лекція, практичне заняття	[1 – 4; 7; 8; 9].	Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 4. Статистика виробництва продукції підприємств</p> <p>4.1. Теоретичні основи статистики валового продукту. Поняття про валовий продукт і його склад. Показники продукції за ступеню готовності. Натуральні одиниці виміру продукції. Система вартісних показників продукції в народному господарстві.</p> <p>4.2. Особливості розрахунку показників продукції в основних галузях сфери матеріального виробництва. Статистика продукції промисловості. Статистика продукції сільського господарства.</p> <p>4.3. Статистика обігу валового продукту. Статистика продукції будівництва. Статистика продукції галузей сфери обігу. Статистика вантажообігу та зв'язку. Статистика матеріально-технічного забезпечення та збуту. Статистика поставок сільгосппродукції. Статистика товарообігу. Статистика товарних запасів.</p>	Лекція, практичне заняття	[3 – 5; 7; 8; 9].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 5. Статистика результатів фінансово-господарської діяльності підприємств</p>	Лекція, практичне заняття	[3 – 5; 7; 8; 9].	Опрацювати лекційні	0,1	До наступного заняття за

<p>5.1. Визначення впливу економічних факторів на результати фінансово-господарської діяльності за допомогою статистичних методів. Індексний метод впливу собівартості одиниці продукції, обсягу і структури реалізованої продукції на прибуток від реалізації продукції. Адитивна модель впливу факторів на прибуток від реалізації продукції. Система індексів впливу обсягу виробництва продукції, собівартості продукції та середньої ціни реалізації продукції на рентабельність реалізованої продукції. Вплив якісних і структурних чинників на динаміку середньої рентабельності – мультиплікативна індексна система.</p> <p>5.2. Показники результатів економічної діяльності. Встановлення частки прибутку в результаті структурних зрушень в асортименті продукції. Основні показники рентабельності (прибутковості) продукції: рентабельність продажу; рентабельність продукції; рентабельність власного капіталу; рентабельність всього капіталу; загальна рентабельність підприємства; головний показник прибутковості; прибутковість активів; прибутковість пасивів. Абсолютна середня зміна прибутку з урахуванням впливу зміни рентабельності і власного капіталу.</p>	заняття		й матеріал, підготуватися до практичного заняття		розкладом
<p>Тема 6. Статистика економічної ефективності</p> <p>6.1. Ефективність виробництва, загальні та часткові характеристики. "Економічний ефект" та "економічна ефективність", зміст цих понять. Визначення взаємозв'язку між ними. Загальні показники ефективності суспільного виробництва та їх взаємозв'язок. Часткові показники ефективності суспільного виробництва. Ефект господарської діяльності – прибуток. Методи розрахунку та фактори, які впливають на його величину. Мультиплікативна факторна модель прибутку.</p> <p>6.2. Ефективність використання трудових ресурсів, основного та обігового капіталу. Ефективність поточних витрат. Показники використання живої праці в процесі виробництва. Методи визначення продуктивності праці. Характеристика витрат часу та обліку обсягу виробництва у процесі визначення рівня продуктивності праці. Адитивна та</p>	Лекція, практичне заняття	[2 – 5; 7; 8; 9].	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,2	До наступного заняття за розкладом

мультиплікативна факторна модель середньої продуктивності праці. Показники для характеристики ефективності використання основних фондів. Показники, які характеризують обіговість обігових коштів. Розрахунок адитивної факторної моделі витрат на матеріали. Основний та обіговий капітал як елемент собівартості продукції.					
Тема 7. Промислова статистика і шість сигма в Statistica 6.0 7.1. Карти контролю якості. Карти Шухарта. Набір засобів автоматизації для спрощення рішення поточних завдань контролю якості та прогнозування 7.2. Аналіз процесів. 7.3. Планування експериментів.	Лекція, практичне заняття	[10-14]	Опрацювати лекційний матеріал, пройти тестування до попередніх тем	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Корпоративна статистика в Statistica 6.0 8.1. Система отримання даних і побудови прогнозів. Засоби фільтрації даних. Дерево класифікацій і регресії. Асоціативні правила. Процедури навчання. 8.2. Інтегрована система розв'язку загальних задач аналізу даних в галузі маркетингу, фінансів. 8.3. Інтегрована система контролю та підвищення якості.	Лекція, практичне заняття	[10-14]	Опрацювати лекційний матеріал, пройти тестування до попередніх тем	0,1	До наступного заняття за розкладом
Підсумкове практичне заняття	Практичне заняття		Підготуватись до контрольної роботи	0,1	Згідно розкладу

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>100 балів – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен; “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв'язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна її мета – перевірка

роботи	самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за контрольну роботу (15 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. Головач А. В. Банківська статистика : підручник / А. В. Головач, В. Б. Захожай, Н. А. Головач. – К. : Укр. фін. ін.-т менеджменту та бізнесу, 1998. – 134 с.
2. Герасименко С. С. Статистика : підручник / С. С. Герасименко. – К. : КНЕУ, 2000. – 320 с.
3. Єріна А. М. Економічна статистика / А. М. Єріна. – К. : ТОВ "УВПК"ЕксОб", 2002. – 232 с.
4. Кравченко Л. І. Економічна статистика : навч. посібн. / Л. І. Крав-ченко. – Львів : Новий Світ – 2000, 2004. – 364 с.
5. Моторин Р. М. Система національних рахунків : навч. посібн. / Р. М. Моторин. – К. : КНЕУ, 2001. – 336 с.
6. Уманець Т. В. Статистика : навч. посібн. / Т. В. Уманець. – К. : Вікар, 2003. – 624 с.
7. Салин В. Н. Макроэкономическая статистика : учебн. пособ. / В. Н. Салин. – 2-е изд., испр. – М. : Дело, 2001. – 336 с.
8. Гусаров В. М. Статистика : учебн. пособ. для вузов / В. М. Гуса-ров. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 464 с.
9. Статистичний щорічник України.
10. Боровиков В. П. STATISTICA. Статистический анализ и обработка данных в среде WINDOWS / В. П. Боровиков, И. П. Боровиков. – Москва : Информационно-издательский дом "Филинь", 1997. – 608 с.
11. Боровиков В. П. STATISTICA: искусство анализа данных на компьютере. Для профессионалов / В. П. Боровиков. – Санкт-Петербург : Питер, 2001. – 656 с.
12. Вуколов Э. А. Основы статистического анализа. Практикум по статистическим методам и исследованию операций с использованием пакетов STATISTICA и EXEL : учеб. пособ. / Э. А. Вуколов. – Москва : ФОРУМ ; ИНФРА-М, 2004. – 464 с.
13. Халафян А. А. STATISTICA 6.0. Статистический анализ данных : учебник / А. А.

Халафян. – 3-е изд. – Москва : ООО "Бином–Пресс", 2007. – 512 с.систем: Учеб.пособие. – М.:
Финансы и статистика, 2004. – 320 с.

14. Методы и модели анализа данных: OLAP и Data Mining / А. А. Барсегян, М. С.
Куприянов, В. В. Степаненко, И. И. Холод. – Санкт-Петербург : БХВ-Петербург, 2004. – 336 с.

Викладач

Дмитришин Л.І.